

ירושלים, כ"ב בשבט, תשס"ה

1 בפברואר, 2005

חוזר מס' ח-06-2157

(9109.doc)

לכבוד
התאגידים הבנקאיים

הנדון: מניעת הלבנת הון ומימון טרור וזיהוי לקוחות
(ניהול בנקאי תקין, הוראה מס' 411)

מבוא

1. התגברות אירועי הטרור בעולם, ובפרט התקפת הטרור שארעה ב- 11.9.01 בארה"ב, העלו על סדר היום הציבורי את נושא המלחמה במימון טרור וקשרוהו לנושא איסור הלבנת הון. זאת, כפי שבא לידי ביטוי בחקיקה בארה"ב, בהרחבת הקריטריונים של ה- Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF) לבחינת שיתוף פעולה של מדינות במלחמה בהלבנת הון ובמימון טרור, ובתזכיר חוק – חוק איסור הלבנת הון (תיקון – איסור מימון טרור ותיקונים אחרים) התשס"ג-2002.
2. מאז כניסתו לתוקף של צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים), התשס"א-2001 (להלן – הצו), ניכרת התקדמות משמעותית ביישום ההנחיות בנושא של איסור הלבנת הון ומימון טרור. בנוסף, הפיקוח על הבנקים, בשיתוף פעולה עם המערכת הבנקאית, שכלל את רמת פיקוחו בתחום זה, שבין השאר, כלל תיקון של הצו האמור.
3. בעקבות התיקון לצו, הרחבת הסטנדרטים הבינלאומיים שנקבעו בנושא ולאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות, תיקנתי הוראה זו.

התיקונים להוראה

4. שם ההוראה שונה ל"מניעת הלבנת הון ומימון טרור וזיהוי לקוחות".
5. בסעיפים 1, 4, 9, 15, 22 ו-25, אחרי המילים " הלבנת הון", יבוא: "ומימון טרור".
6. בסעיף 1(ב) (מבוא), במקום: "know your customer", יבוא: "customer due diligence".
7. בסעיף 2(ב) (תחולה), יימחק סעיף 10.
8. בסעיף 3 (הגדרות), לאחר הגדרת "בנקאות פרטית" יבוא:

"מדינה בסיכון גבוה" - מדינה או טריטוריה המסווגת על ידי הרשות לאיסור הלבנת הון כמדינה או טריטוריה שנדרש פיקוח מוגבר על העברת כספים ממנה ואליה, המנויה ברשימה שבנספח להוראה".

9. אחרי סעיף 3, יבוא :

"מדיניות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור"

3א. (א) דירקטוריון של תאגיד בנקאי יקבע מדיניות בנושא "איסור הלבנת הון ומימון טרור" שתכלול התייחסות גם למעקב אחר איומי הלבנת הון ומימון טרור, הנובעים, בין השאר, מטכנולוגיות חדישות, בפרט אלו המאפשרות ביצוע עסקאות שלא פנים אל פנים, כגון: אינטרנט, טלפון סלולרי ועוד, תוך נקיטת צעדים למניעת איומים אלו ;

(ב) מדיניות התאגיד הבנקאי בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור תיקבע על בסיס קבוצתי, בשינויים המחוייבים, ולגבי שלוחות בחו"ל, כל עוד זו אינה מתנגשת עם ההוראות המקומיות בנושאים אלה".

10. בסעיף 4(ב) (מדיניות בנושא "הכר את הלקוח"), אחרי המילים "היקף פעילותו העסקית" יבוא: "מקור עושרו/הכנסותיו".

11. האמור בסעיף 7 (האחראי למילוי החובות לפי חוק איסור הלבנת הון), יסומן (ג), ולפניו יבוא: " (א) האחראי יהיה חבר הנהלה בתאגיד הבנקאי או כפוף ישירות לחבר הנהלה כאמור. (ב) אחראי בתאגיד הבנקאי העומד בראש הקבוצה הבנקאית, יודא יישום מדיניות ונהלי התאגיד הבנקאי בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור, על בסיס קבוצתי".

12. (א) בסעיף 8 (ניהול סיכונים): בסעיף קטן (3) במקום המילים "בעלי סיכון גבוה", יבוא: "תוך שימוש באמצעים שונים (לדוגמא: שימוש במאגרי מידע חיצוניים) בהתאם לרמת החשיפה לסיכון". (ב) בסוף הסעיף יבוא: "התאגיד הבנקאי יישם את המדיניות בנושא הלבנת הון ומימון טרור, לרבות ניהול סיכונים, מדיניות קבלת לקוחות, נהלים לזיהוי לקוחות והליכי מעקב אחר חשבונות, על בסיס קבוצתי".

13. סעיף 10 (זיהוי ערבים), בוטל.

14. בסעיף 14(ב) (מעקב שוטף), אחרי המילים: "ינהל מערכת", יבוא: "ממוחשבת", ואחרי המשפט המסתיים במילים: "לסוגי חשבונות מסוימים", יבוא: "התאגיד הבנקאי יבחן באופן מוגבר האם קיים הגיון כלכלי או עסקי בפעולות מורכבות או בפעולות הנבנות באופן בלתי רגיל".

15. בסעיף 15(א) (חשבונות של לקוחות בסיכון גבוה), במקום האמור אחרי המשפט המסתיים במילים "איסור הלבנת הון ומימון טרור", יבוא:

"לצורך כך, ימפה התאגיד הבנקאי את הגורמים הבאים בשתי רמות לפחות:

(1) סוגי העסקים של לקוחותיו (עסק עתיר פעילות במזומנים וכו'); ;

(2) מקום פעילותו של הלקוח (מדינות בסיכון גבוה, העדר זיקה לישראל וכו'); ;

- (3) סוגי השירותים הנצרכים על ידי הלקוח (העברות אלקטרוניות של סכומים גדולים וכו');
- (4) סוגי לקוחותיו (איש ציבור, מבנה בעלות מורכב וכו').
- הבהרה:** לעניין סעיף 15(ד) להוראה, יובהר כי עצם ההחלטה לאשר פעולה, אינה סיבה להימנע מדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון.
16. בסעיף 16 (זיהוי ורישום עסקאות אחרות עם לקוחות):
- א. בסעיף קטן ב(1) ימחקו המילים "שסכומה פחות מ-50,000 שקלים חדשים", ובסיפא יתווסף: "בסעיף קטן זה "פעולה" – פעולה במזומנים שסכומה פחות מ-10,000 שקלים חדשים או פעולה אחרת שסכומה פחות מ-50,000 שקלים חדשים".
- ב. סעיף קטן (ב)(2) וסעיף (ג), יבוטלו.
17. בסעיף 18(ד) (חשבונות ממוספרים), ימחקו בסיפא המילים "שהמידע לגבי חשבונות אלה יהיה זמין", ואחרי המילים "לאחראי ולביקורת הפנימית" יתווסף: "תהיה גישה ישירה למידע בחשבונות אלה".
18. בסעיף 24 (אי-הענות של לקוח), אחרי המילים "שנקבעו על פיה", יבוא:
- " וכן יסוד סביר להניח כי פעולה קשורה להלבנת הון או למימון טרור, יחשבו...".
19. בסעיף 27 (העברות כספים ומסמכים כספיים):
- א. במקום האמור בסעיפים (א) ו-(ב) יבוא:
- " (א) בכל מסמך של העברת כספים, ני"ע או נכסים כספיים אחרים לחו"ל (לרבות באמצעים אלקטרוניים, כגון מערכת swift) יש לפרט את שם בעל החשבון ומספר חשבונו (בהעברה שלא מחשבון יפורט רק שם המעביר) ואת שם הנעבר ומספר חשבונו.
- (ב) פעולת העברת כספים באמצעות מוסד פיננסי במדינה בסיכון גבוה, שיעדה הסופי הוא למוסד פיננסי במדינה אחרת בסיכון גבוה, עבורו או עבור לקוחו, תאושר על ידי האחראי לאיסור הלבנת הון של התאגיד הבנקאי".
- ב. אחרי סעיף (ב) יבוא:
- "(ג) תאגיד בנקאי ינהל מערכת מידע ממוחשבת של העברות כספיות ממדינות ולמדינות בסיכון גבוה, אשר תספק לאחראי מידע זמין, בין היתר, לגבי שם הלקוח ומספר חשבונו, הדרוש לאיתור ולמעקב יעיל אחר פעולות אלו ולבחינה האם אלו פעולות בלתי רגילות".
20. אחרי סעיף 27 יבוא:
- "הפקדות שיקים"**
28. התאגיד הבנקאי יקבע בנהליו כללים לטיפול בסיכון הגלום בפעולה של הפקדת שיקים בהקשר של איסור הלבנת הון ומימון טרור, תוך התייחסות, בין היתר, לגורמים הבאים:
- (א) שיקים מוסבים;
- (ב) הפקדות שיקים רבות שאינן עקביות עם הפעילות בחשבון הלקוח;
- (ג) שיקים המשוכים על בנק מחוץ לישראל. במקרה כאמור, בטרם ביצוע פעולת הסליקה, על התאגיד הבנקאי לוודא קיום זיקה בין פעולת הפקדת השיק לבין ביצוע הפעולה בתאגיד בנקאי במדינת ישראל".
21. בסוף ההוראה יתווסף נספח המכיל את "רשימת המדינות והטריטוריות בסיכון גבוה".

תחילה

22. תחילת התיקונים להוראה לפי חוזר זה היא לא יאוחר מיום 1.7.2005.

עדכון הקובץ

23. מצ"ב דפי עדכון לקובץ ניהול בנקאי תקין. להלן הוראות העדכון:

להכניס עמוד

10-1-10 411 [8] (2/05)

להוציא עמוד

7-1-7 411 [7] (5/02)

בכבוד רב,

יואב להמן

המפקח על הבנקים